

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ (DECISION)

Προσφυγή αριθ. 81165/17

Αναστάσιος ΜΠΟΥΡΟΣ και λοιποί

κατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας στις 17 Νοεμβρίου 2020 σε επιτροπή, η σύνθεση της οποίας έχει ως εξής:

Krzysztof Wojtyczek, *πρόεδρος*,

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Erik Wennerström, *δικαστές*,

και Renata Degener, *αναπληρώτρια γραμματέας τμήματος*,

Λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω προσφυγή που κατατέθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2017,

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις οι οποίες υποβλήθηκαν από την εναγόμενη κυβέρνηση και εκείνες οι οποίες υποβλήθηκαν σε απάντηση από τους προσφεύγοντες,

Αφού διασκέφθηκε, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Ο κατάλογος των προσφευγόντων αναγράφεται στο παράρτημα. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπούνται από τον κ. Κ. Τσιτσελίκη και την κ. Α. Νικολοπούλου, δικηγόρους Θεσσαλονίκης.

2. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από την εντεταλμένη του αντιπροσώπου της, κυρία Ο. Πατσοπούλου, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Α. Οι συνθήκες της παρούσας υπόθεσης

3. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως αυτά εκτίθενται από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψισθούν όπως ακολουθεί.

4. Οι προσφεύγοντες είναι η μητέρα (Άννα Μπούρου) καθώς και οι θείοι και οι θείες του Ν.Κ., ενός εφήβου ηλικίας 15 ετών ο οποίος απεβίωσε στις 18 Νοεμβρίου 2003 στην κατοικία του, μετά από δύο ημέρες νοσηλείας στο γενικό νοσοκομείο «Χ.» του Μεσολογγίου. Είναι τέκνα της κυρίας Ελένης Μπούρου, γιαγιάς του Ν.Κ. και διαδίκου σε ορισμένες διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων η οποία απεβίωσε κατά την διάρκεια των τελευταίων. Οι προσφεύγοντες υποκαταστάθηκαν στην θέση της ενόψει της συνέχισης της επίδικης πολιτικής διαδικασίας.

1. Η γένεση της υπόθεσης

5. Στις 15 Νοεμβρίου 2003, οι γονείς του Ν.Κ. τον μετέφεραν στο νοσοκομείο διότι αυτός παρουσίαζε συνεχή συμπτώματα εμέτων και διαρροιών. Οι γιατροί οι οποίοι τον εξέτασαν διέγνωσαν μία γαστρεντερίτιδα και τον υπέβαλαν στις εξετάσεις που προβλέπονται στην περίπτωση αυτή. Οι εξετάσεις έδειξαν ότι, την ημέρα της εισαγωγής του στο νοσοκομείο, ο αριθμός λευκών αιμοσφαιρίων του Ν.Κ. ανερχόταν σε 16.490 και την επομένη ημέρα σε 13.380 (ενώ το φυσιολογικό μέγιστο όριο είναι 9.000), γεγονός που έδειχνε την ύπαρξη μιας λοίμωξης. Εν τούτοις, σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, οι γιατροί δεν σύστησαν κάποια συμπληρωματική εξέταση για τον εντοπισμό της λοίμωξης.

6. Στις 16 Νοεμβρίου 2003, ο καρδιολόγος σύστησε μία μόνιμη ιατρική παρακολούθηση του Ν.Κ. εξαιτίας του συνδρόμου Wolf Parkinson White από το οποίο αυτός έπασχε. Κατά την διάρκεια της ιατρικής επίσκεψης του απογεύματος, η μητέρα του Ν.Κ. (η τέταρτη προσφεύγουσα) παραπονέθηκε ότι η κατάσταση του τελευταίου είχε επιδεινωθεί και ότι νέα συμπτώματα, διαφορετικά από εκείνα της γαστρεντερίτιδας, είχαν εμφανιστεί. Αυτή τόνισε ότι ο Ν.Κ. είχε πέσει κάποια στιγμή σε κωματώδη κατάσταση, στην συνέχεια είχε αφαιρέσει τον ορό, έβγαζε άναρθρες κραυγές και ζητούσε να φεύγει από το νοσοκομείο. Οι γιατροί συνεπέραναν ότι ο Ν.Κ. είχε περάσει μία κρίση υστερίας και του χορήγησαν ένα ηρεμιστικό (Zyprexa).

7. Από το απόγευμα της 16 Νοεμβρίου 2003, η κατάσταση του Ν.Κ. επιδεινώθηκε στα όρια του κώματος. Οι προσφεύγοντες ζήτησαν από τους γιατρούς να μεταφέρουν τον Ν.Κ. σε ένα κοντινό νοσοκομείο, μεγαλύτερο και καλύτερα εξοπλισμένο, αλλά αυτοί αρνήθηκαν και τους καθησύχασαν.

8. Στις 17 Νοεμβρίου 2003, ο Ν.Κ. εξετάστηκε από έναν ψυχίατρο και έναν νευρολόγο. Ο νευρολόγος δεν διαπίστωσε νευρολογικό πρόβλημα και ο

ψυχίατρος διέγνωσε διαταραχές της συμπεριφοράς συνδεδεμένες με μία φοβική νεύρωση. Έτσι, ο γιατρός γενικής ιατρικής, ο νευρολόγος και ο ψυχίατρος διέγνωσαν ότι ο Ν.Κ. έπασχε από οξεία γαστρεντερίτιδα, αφυδάτωση, διαταραχές της συμπεριφοράς και από το σύνδρομο Wolf Parkinson White. Χορηγήθηκε έτσι μία αντιψυχωτική αγωγή. Αυτοί απεφάσισαν επίσης να διακόψουν την νοσηλεία αποδίδοντας τις διαταραχές της συμπεριφοράς σε μία φοβία του νοσοκομείου και θεωρώντας ότι η επιστροφή του Ν.Κ. μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον του θα είχε ευνοϊκές επιπτώσεις για την κατάστασή του.

9. Στις 18 Νοεμβρίου 2003, ο Ν.Κ. απεβίωσε στην κατοικία του.

10. Η αυτοψία η οποία διενεργήθηκε από έναν γιατρό του νοσοκομείου του Μεσολογγίου, μετά από αίτημα του αστυνομικού τμήματος του Αιτωλικού, διαπίστωσε ότι ο θάνατος επήλθε από πνευμονικό οίδημα το οποίο προκλήθηκε από μία εγκεφαλίτιδα (λοίμωξη του κεντρικού νευρικού συστήματος).

2. Η ποινική διαδικασία κατά των γιατρών του νοσοκομείου

11. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών Μεσολογγίου άσκησε, στις 22 Ιανουαρίου 2004, ποινική δίωξη κατά του γιατρού γενικής ιατρικής, του νευρολόγου και του ψυχιάτρου του νοσοκομείου Μεσολογγίου για ανθρωποκτονία εξ αμελείας, για τον λόγο ότι η εσφαλμένη διάγνωση των συμπτωμάτων, η εσφαλμένη απόφαση της διακοπής της νοσηλείας, η παράλειψη της διενέργειας συμπληρωματικών εξετάσεων και της σύστασης μιας κατάλληλης αγωγής, ενώ η κατάσταση του Ν.Κ. είχε επιδεινωθεί μέσα στο νοσοκομείο, προκάλεσαν τον θάνατο του τελευταίου.

12. Με την απόφαση με αριθμό 1382/2009 της 19 Οκτωβρίου 2009, το πλημμελειοδικείο Μεσολογγίου απήλλαξε τους κατηγορούμενους. Έκρινε ότι ο ισχυρισμός των πολιτικώς εναγόντων σύμφωνα με τον οποίο η αιτία του θανάτου ήταν η εγκεφαλίτιδα δεν ήταν βάσιμος διότι αποδείχθηκε ότι ο ασθενής, εκτός από τις διαταραχές συμπεριφοράς, δεν παρουσίαζε κανένα άλλο σύμπτωμα εγκεφαλίτιδας, η οποία φέρεται να εξελίχθηκε κατά τρόπο ραγδαίο ώστε να προκαλέσει τον θάνατο λίγες ώρες μετά την έξοδό του από το νοσοκομείο. Επίσης, το γεγονός ότι το πιστοποιητικό θανάτου ανέφερε την εγκεφαλίτιδα ως δευτερεύουσα αιτία θανάτου μετά το πνευμονικό οίδημα, δεν αρκούσε για να αντικρούσει τις διαπιστώσεις αυτές. Το δικαστήριο υπογράμμισε ότι υπήρχαν σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά την επικαλούμενη εσφαλμένη διάγνωση και την φερόμενη παράλειψη των γιατρών να λάβουν τα αναγκαία μέτρα.

13. Στις 29 Οκτωβρίου 2009, ο εισαγγελέας εφετών Πατρών άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής. Υπογράμμισε ότι ένα από τα κύρια συμπτώματα της εγκεφαλίτιδας ήταν η υπνηλία, η οποία μπορούσε να επιδεινωθεί προοδευτικά, εξελισσόμενη σε κώμα, η ευερεθιστότητα, η διέγερση και η αλλαγή της κατάστασης της συνείδησης, συμπτώματα τα οποία εκδηλώθηκαν από τον Ν.Κ. κατά την νοσηλεία του. Λαμβανομένων υπόψη των συμπτωμάτων αυτών και της απουσίας οποιουδήποτε ιστορικού ψυχιατρικής νόσου του Ν.Κ., οι κατηγορούμενοι είχαν διαγνώσει κατά τρόπο εσφαλμένο ότι οι νευρολογικές και ψυχολογικές διαταραχές του Ν.Κ. οφείλονταν σε ψυχωτικά προβλήματα τα οποία προκλήθηκαν από το περιβάλλον του νοσοκομείου και είχαν με τον τρόπο αυτό παραλείψει να προβούν στις αναγκαίες εξετάσεις για τον εντοπισμό της εγκεφαλίτιδας, η οποία θα μπορούσε άλλωστε να ιαθεί ευχερώς, και να τον μεταφέρουν σε ένα άλλο νοσοκομείο.

14. Με τις αποφάσεις του με αριθμούς 307/2011, 635/2011 και 788/2011 της 23 Μαρτίου 2011, το εφετείο Πατρών επικύρωσε την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση για τους ίδιους λόγους. Υπογράμμισε ότι ο Ν.Κ., εκτός από τις διαταραχές συμπεριφοράς του, δεν εκδήλωσε κανένα κλινικό σύμπτωμα ενδεικτικό της εγκεφαλίτιδας, η οποία φέρεται εξάλλου να ήταν ραγδαία. Το εφετείο δέχθηκε επίσης ότι το γεγονός ότι το πιστοποιητικό θανάτου ανέφερε την εγκεφαλίτιδα ως δευτερεύουσα αιτία του θανάτου (μετά το πνευμονικό οίδημα) δεν αντέκρουε αυτό που είχε προλεχθεί διότι ο γιατρός που είχε διενεργήσει την αυτοψία δεν ήταν ειδικός και, κυρίως, αν ο Ν.Κ. έπασχε από εγκεφαλίτιδα, ο εγκέφαλός του κατά την αυτοψία θα ήταν αιματώδης και θα εμφάνιζε ένα οίδημα, στοιχεία τα οποία δεν μνημονεύονταν μέσα στην έκθεση αυτοψίας.

3. Η πειθαρχική διαδικασία κατά των γιατρών του νοσοκομείου

15. Η διοίκηση του νοσοκομείου του Μεσολογγίου διέταξε μία ένορκη διοικητική εξέταση προκειμένου να αποφανθεί επί της πειθαρχικής ευθύνης των τριών γιατρών οι οποίοι είχαν περιθάλψει τον Ν.Κ. Η εξέταση ανατέθηκε στον διευθυντή της ακτινολογικής κλινικής του νοσοκομείου και μέσα στο πλαίσιο αυτής κατέθεσαν ενόρκως: ο διευθυντής της παθολογικής κλινικής, πέντε γιατροί οι οποίοι εμπλέκονταν στο συμβάν, ο πατέρας του Ν.Κ., ο γιατρός που είχε διενεργήσει την αυτοψία, πέντε νοσοκόμες, ένας καρδιολόγος και ένας ψυχίατρος.

16. Η εξέταση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι τρεις γιατροί είχαν διαχειριστεί την περίπτωση του Ν.Κ. με υπευθυνότητα και ενδιαφέρον, είχαν συμβουλευθεί άλλους ειδικευμένους γιατρούς και είχαν χειριστεί τα συμπτώματα του ασθενούς κατά τρόπο ώστε αυτά να εξαφανισθούν τελικώς. Εν προκειμένω, επρόκειτο για έναν αιφνίδιο θάνατο του Ν.Κ. δεκαέξι ώρες μετά την έξοδο από το νοσοκομείο οφειλόμενο σε ένα πνευμονικό οίδημα η αιτία του οποίου δεν μπορούσε να καθοριστεί από την εξέταση.

4. Η αγωγή της αποζημίωσης ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων

17. Στις 16 Ιανουαρίου 2008, ο Γ.Κ. (πατέρας του Ν.Κ.), η Άννα Μπούρου (μητέρα του Ν.Κ. και τέταρτη προσφεύγουσας) – ενεργούσα ατομικά και στο όνομα της αδελφής και του αδελφού του Ν.Κ., η Ελένη Μπούρου (γιαγιά του Ν.Κ. η οποία διέμενε στην ίδια κατοικία με αυτόν), ο Κωνσταντίνος Μπούρος (θείος του Ν.Κ.), ο Αναστάσιος Μπούρος (θείος του Ν.Κ.), ο Χριστόφορος Μπούρος (θείος του Ν.Κ.), η Παρασκευή Μπούρου (θεία του Ν.Κ.), όλοι προσφεύγοντες, καθώς και οι σύζυγοι των θείων και της θείας, προσέφυγαν ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου του Μεσολογγίου με μία αγωγή αποζημίωσης λόγω ψυχικής οδύνης κατά του νοσοκομείου του Μεσολογγίου και του Δημοσίου, στην βάση του άρθρου 105 και 106 του εισαγωγικού νόμου του αστικού κώδικα. Ισχυρίστηκαν ότι οι γιατροί είχαν επιδείξει αμέλεια στην άσκηση των καθηκόντων τους διότι δεν είχαν εκτιμήσει ορθά την κατάσταση του ασθενούς και είχαν προβεί σε εσφαλμένη διάγνωση. Οι γιατροί είχαν εξάλλου χορηγήσει το φάρμακο Zyprexa, το οποίο δεν έπρεπε να χορηγείται σε άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών, και δεν προέβησαν σε συμπληρωματικές εξετάσεις, ενώ ο αυξημένος αριθμός λευκών αιμοσφαιρίων του Ν.Κ. υποδείκνυε μία λοίμωξη.

18. Με μία προδικαστική απόφαση με αριθμό 250/2009, το διοικητικό δικαστήριο διέταξε μία διοικητική πραγματογνωμοσύνη. Οι πραγματογνώμονες, ένας καρδιολόγος και μια νευρολόγος συνεπέραναν ότι ο Ν.Κ. δεν έπρεπε να εξέλθει του νοσοκομείου ενώ ήταν σε κατάσταση ληθάργου, αλλά έπρεπε να παραμείνει υπό παρακολούθηση ή να μεταφερθεί στο μεγαλύτερο νοσοκομείο της περιοχής.

20. Με την απόφαση με αριθμό 1/2014 της 16 Ιανουαρίου 2014, το διοικητικό πρωτοδικείο έκρινε ότι η απόφαση των γιατρών να επιτρέψουν την έξοδο του Ν.Κ. από το νοσοκομείο, δύο ημέρες μόνον μετά την εισαγωγή του, με μοναδικό

κριτήριο την ανάγκη του ιδίου να ανακτήσει ένα καθησυχαστικό οικογενειακό περιβάλλον δεν ήταν ορθή. Το δικαστήριο έκρινε επίσης, αν ο Ν.Κ. είχε μεταφερθεί στο νοσοκομείο της Πάτρας, ο θάνατός του θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί.

21. Επίσης, το δικαστήριο επεδίκασε 81.134 ευρώ (EUR) στον πατέρα του Ν.Κ., 80.000 EUR στην μητέρα (την τέταρτη προσφεύγουσα), 50.000 EUR στον αδελφό, 50.000 EUR στην αδελφή και 20.000 EUR στην Ελένη Μπούρου, την γιαγιά του Ν.Κ.

22. Αντιθέτως, απέρριψε την αγωγή κατά το μέρος που είχε ασκηθεί από τα άλλα μέλη της οικογένειας του Ν.Κ., και μεταξύ αυτών τους προσφεύγοντες Κωνσταντίνο, Χριστόφορο και Αναστάσιο Μπούρο και Παρασκευή Μπούρου, καθώς και τους συζύγους τους, λόγω έλλειψης ενεργητικής νομιμοποίησης. Προς τούτο, το δικαστήριο στηρίχθηκε στο άρθρο 932 του αστικού κώδικα το οποίο ορίζει ότι, σε περίπτωση θανάτου προκληθέντος από παράνομη πράξη, επιδικάζεται αποζημίωση για ψυχική οδύνη στην οικογένεια του θύματος. Σημείωσε ότι η διάταξη αυτή δεν προσδιόριζε τους όρους «οικογένεια του θύματος» διότι ο νομοθέτης δεν είχε καθορίσει τα όρια της έννοιας αυτής η οποία υφίστατο με την πάροδο του χρόνου την επίδραση της εξέλιξης της κοινωνίας. Στην βάση της πάγιας νομολογίας του Αρείου Πάγου (αποφάσεις 21/2000, 862/2002, 729/2009, 995/2009, 1131/2012), έκρινε εν τούτοις ότι η έννοια αυτή περιελάμβανε τους στενούς συγγενείς του αποβιώσαντος οι οποίοι υπέφεραν από την απώλεια του τελευταίου, είτε συνοικούσαν με αυτόν είτε όχι, και όχι τους θείους και τις θείες του θανόντος ούτε τους συζύγους τους.

23. Στις 14 Απριλίου 2014, το νοσοκομείο Μεσολογγίου άσκησε έφεση κατά της πιο πάνω απόφασης. Η έφεση στρεφόταν κατά του πατέρα, της μητέρας, του αδελφού και της αδελφής του Ν.Κ., αλλά και των πέντε προσφευγόντων ενώπιον του Δικαστηρίου οι οποίοι υποκαταστάθηκαν στα δικαιώματα της γιαγιάς, Ελένης Μπούρου που είχε εν τω μεταξύ αποβιώσει το 2013.

24. Με την απόφαση αριθ. 439/2017 της 26 Μαΐου 2017, η οποία κοινοποιήθηκε στους ενδιαφερόμενους στις 25 Ιουλίου 2017, το διοικητικό εφετείο Πατρών εξαφάνισε την απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου. Έκρινε ότι, κατόπιν του θανάτου, κανένα στοιχείο δεν επέτρεπε την εξαγωγή του συμπεράσματος ότι ο Ν.Κ. έπασχε ήδη από μία συγκεκριμένη παθολογία και ειδικότερα από εγκεφαλίτιδα και ότι καμία παράνομη πράξη δεν μπορούσε συνεπώς να καταλογιστεί στο νοσοκομείο.

25. Δεδομένου ότι το άρθρο 53 §§ 3 και 4 του διατάγματος αριθ. 18/1989 δεν επέτρεπε στους προσφεύγοντες να ασκήσουν αίτηση αναίρεσης για την ανεπάρκεια του ποσού της αποζημίωσης το οποίο θα διεκδικούσε έκαστος από αυτούς (4.000 EUR έκαστος, ήτοι το ποσό των 20.000 EUR το οποίο είχε επιδικαστεί στην γιαγιά δια του πέντε, δηλαδή και των πέντε προσφευγόντων με την ιδιότητα των κληρονόμων της Ελένης Μπούρου), η απόφαση του εφετείου κατέστη αμετάκλητη ως προς αυτούς.

26. Αντιθέτως, στις 13 Νοεμβρίου 2017, ο πατέρας, η μητέρα (τέταρτη προσφεύγουσα), ο αδελφός και η αδελφή του Ν.Κ. άσκησαν αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

27. Η συζήτηση έλαβε χώρα στις 13 Ιανουαρίου 2020 και με την από 31 Ιουλίου 2020 (με αριθμό 1594/2020), το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχθηκε την αίτηση και αναίρεσε την απόφαση του διοικητικού εφετείου.

28. Στην απόφασή του, το Συμβούλιο της Επικρατείας αναφέρθηκε ενδελεχώς στις σκέψεις του διοικητικού πρωτοδικείου και του διοικητικού εφετείου, καθώς και στις διαπιστώσεις και τις εκθέσεις όλων των γιατρών και των πραγματογνωμόνων οι οποίοι είχαν κληθεί να αποφανθούν επί των συνθηκών θανάτου του Ν.Κ.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι το διοικητικό εφετείο δεν είχε εξετάσει αν, εν προκειμένω, το εξιτήριο και η διακοπή της νοσηλείας του Ν.Κ. δικαιολογούνταν από τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης. Πιο συγκεκριμένα, και κατά πρώτο λόγο, σημείωσε ότι: το διοικητικό εφετείο δεν είχε ελέγξει αν το νοσοκομείο είχε μεριμνήσει να ενημερωθεί σχετικά με το ιατρικό ιστορικό του Ν.Κ., οι γιατροί οι οποίοι περιέθαλψαν τον Ν.Κ. δεν είχαν θέσει στον ασθενή και στους γονείς του τις κατάλληλες ερωτήσεις σχετικά με την κατάστασή του προκειμένου να σχηματίζουν μία συγκεκριμένη εικόνα για το ιατρικό ιστορικό του και για τις προηγούμενες νοσηλείες του, οι γιατροί οι οποίοι περιέθαλψαν τον Ν.Κ. είχαν καταλήξει σε αντιφατικές διαγνώσεις.

Κατά δεύτερο λόγο, το Συμβούλιο της Επικρατείας υπογράμμισε ότι το διοικητικό εφετείο δεν είχε εξετάσει κατά πόσον, πριν την έκδοση του εξιτηρίου, το νοσοκομείο είχε σταθμίσει τα στοιχεία τα οποία είχαν συλλεχθεί κατά την διάρκεια της νοσηλείας του Ν.Κ. προκειμένου να αποφασίσει ποιές θα ήταν οι απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις που έπρεπε να γίνουν και να αποκλείσουν τις παθολογίες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν τα ίδια συμπτώματα με εκείνα τα

οποία είχε παρουσιάσει ο Ν.Κ. από την δεύτερη ημέρα της νοσηλείας του και μέχρι την στιγμή που έπεσε σε κώμα.

Κατά τρίτο λόγο, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι από την αναιρεσιβληθείσα απόφαση και από τις εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης στις οποίες είχε στηριχθεί το διοικητικό εφετείο προέκυπτε ότι οι πραγματογνώμονες είχαν αρκестεί να αναφέρουν ότι οι διαταραχές της συμπεριφοράς του Ν.Κ. μπορούσαν από την φύση τους να δικαιολογήσουν την παραπομπή του τελευταίου στην κατοικία του, χωρίς να ερευνήσει αν αυτές οι διαταραχές της συμπεριφοράς δεν είχαν άλλες αιτίες εκτός από την φοβική νεύρωση η οποία είχε διαπιστωθεί αρχικά.

Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, το Συμβούλιο της Επικρατείας συνεπέρανε ότι η εκτίμηση στην οποία προέβη το διοικητικό εφετείο και σύμφωνα με την οποία το εξιτήριο από το νοσοκομείο συνιστούσε μία ιατρική πράξη σύμφωνη προς τις θεμελιώδεις αρχές της ιατρικής επιστήμης, δεν ήταν νόμιμη.

29. Το Συμβούλιο της Επικρατείας ανέπεμψε συνεπώς την υπόθεση ενώπιον του διοικητικού εφετείου προκειμένου αυτό να αποφανθεί εκ νέου υπό το φως των διαπιστώσεων του ανωτάτου δικαστηρίου.

Β. Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και η πρακτική

30. Τα άρθρα 105 και 106 του εισαγωγικού νόμου του αστικού κώδικα έχουν ως εξής:

Άρθρο 105

«Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών.»

Άρθρο 106

«Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους.»

31. Το άρθρο 932 του αστικού κώδικα ορίζει ότι:

«Σε περίπτωση αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Αυτό ισχύει ιδίως για εκείνον που έπαθε προσβολή της υγείας, της τιμής ή της αγνείας του ή στερήθηκε την ελευθερία του. Σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου η χρηματική αυτή ικανοποίηση μπορεί να επιδικαστεί στην οικογένεια του θύματος λόγω ψυχικής οδύνης.»

32. Τα εφαρμοστέα άρθρα του διατάγματος 18/1989 το οποίο κωδικοποίησε τους νόμους σχετικά με το Συμβούλιο της Επικρατείας προβλέπει:

Άρθρο 43 § 4

«Δεν επιτρέπεται η άσκηση αίτησης αναιρέσεως, όταν το ποσό της διαφοράς που άγεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι κατώτερο από σαράντα χιλιάδες ευρώ.»

Άρθρο 57 (συνέπειες της αναίρεσης)

«1. Το Συμβούλιο όταν δέχεται την αίτηση αναιρεί την απόφαση που έχει προσβληθεί και οι διάδικοι επανέρχονται στην κατάσταση που υπήρχε πριν από αυτήν (...)

«2. Αν αναιρεθεί (...) η απόφαση που έχει προσβληθεί το Συμβούλιο παραπέμπει την υπόθεση είτε στο δικαστήριο που είχε εκδώσει την απόφαση (...), εκτός αν η υπόθεση δεν χρειάζεται διευκρίνιση κατά το πραγματικό μέρος οπότε αποφασίζει και περαιτέρω για αυτήν. Σε καμιά περίπτωση το δικαστήριο της παραπομπής δεν μπορεί να αποστεί από την απόφαση του Συμβουλίου ως προς τα ζητήματα που κρίθηκαν από αυτό.»

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

33. Επικαλούμενοι το άρθρο 2 της Σύμβασης, παραπονούνται για τον θάνατο του γιού τους (της τέταρτης προσφεύγουσας) και του ανιψιού τους (οι άλλοι προσφεύγοντες), ο οποίος απεβίωσε κατόπιν ενός ιατρικού λάθους των γιατρών που τον περιέθαλψαν στο νοσοκομείο.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

34. Οι προσφεύγοντες καταγγέλλουν ότι οι γιατροί του νοσοκομείου του Μεσολογγίου είναι υπεύθυνοι για τον θάνατο του Ν.Κ. και ότι το εναγόμενο Κράτος αθέτησε την υποχρέωσή του υπό το δικονομικό σκέλος του άρθρου αυτού, διότι, παρά το γεγονός ότι τα σφάλματα που διαπράχθηκαν από τους γιατρούς αποδείχθηκαν, οι τελευταίοι απαλλάχθηκαν. Αυτοί επικαλούνται το άρθρο 2 της Σύμβασης, το οποίο είναι διατυπωμένο ως εξής:

«Το δικαίωμα εκάστου προσώπου εις την ζωήν προστατεύεται υπό του νόμου.»

35. Η Κυβέρνηση προέβαλε δύο προκαταρκτικές ενστάσεις: η μία έλκεται από την έλλειψη της ιδιότητας του θύματος εκ μέρους του πρώτου, του δεύτερου, του τρίτου και του πέμπτου των προσφευγόντων, και η άλλη από την μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων από την τέταρτη προσφεύγουσα.

36. Το Δικαστήριο δεν εκτιμά ότι οφείλει να αποφανθεί επί της ένστασης σχετικά με την μη εξάντληση, αφενός, διότι τον χρόνο κατά τον οποίο η Κυβέρνηση την προέβαλε, το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν είχε ακόμη εκδώσει την απόφασή του με αριθμό 1594/2020, και, αφετέρου, διότι εκτιμά ότι οφείλει να κηρύξει την προσφυγή απαράδεκτη για τους ακόλουθους λόγους.

A. Τα επιχειρήματα των διαδίκων

37. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το να αναγνωριστεί η ιδιότητα του θύματος στους προσφεύγοντες, με εξαίρεση την τέταρτη προσφεύγουσα, θα ισοδυναμούσε με μία διεύρυνση κατά τρόπο υπέρμετρο του κύκλου των ατόμων τα οποία θα μπορούσαν να επικαλεστούν μία τέτοια ιδιότητα.

38. Οι προσφεύγοντες υπογραμμίζουν ότι έχουν προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου έχοντας μία διπλή ιδιότητα θύματος: ως μέλη της στενής οικογένειας του Ν.Κ. και ως άμεσοι κληρονόμοι της γιαγιάς του Ν.Κ. Τούτο φέρεται να ισχύει επίσης για την τέταρτη προσφεύγουσα, την μητέρα του Ν.Κ., η οποία προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου ως κληρονόμος της μητέρας της που ήταν ταυτόχρονα η γιαγιά του Ν.Κ. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι μπορούν να ισχυριστούν ότι είναι έμμεσα θύματα διότι είχαν ένα ισχυρό ηθικό συμφέρον: ήταν τόσο κοντά στον Ν.Κ. που είχαν φυσική παρουσία στο νοσοκομείο και τον μετέφεραν στα χέρια τους για να τον οδηγήσουν στην κατοικία του κατά την έξοδό του από το νοσοκομείο. Αυτοί ισχυρίζονται επίσης ότι έχουν ένα γενικό συμφέρον να επιτύχουν έναν εμπεριστατωμένο έλεγχο των αιτιάσεων, ο οποίος

δεν θα μπορούσε παρά να αποκαλύψει τις παραλείψεις των εθνικών δικαστηρίων και της διοίκησης του νοσοκομείου όσον αφορά τα διαπραχθέντα ιατρικά σφάλματα.

B. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

1. Γενικές αρχές

39. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, προκειμένου να επικαλεστεί το άρθρο 34 της Σύμβασης, ένας προσφεύγων πρέπει να μπορεί να ισχυριστεί ότι είναι θύμα μιας παραβίασης της Σύμβασης. Η έννοια του «θύματος», σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτόνομο και ανεξάρτητο από τις εθνικές έννοιες όπως εκείνες που αφορούν το συμφέρον και την ενεργητική νομιμοποίηση (*Nencheva και λοιποί κατά Βουλγαρίας* (αριθ. 48609/06, § 88, 18 Ιουνίου 2013). Ο ενδιαφερόμενος οφείλει να μπορεί να αποδείξει ότι «υπέστη απευθείας τις συνέπειες» του επιδίκου μέτρου (*Centre de ressources juridiques au nom de Valentin Câmpreanu κατά Ρουμανίας* [GC], αριθ. 47848/08, § 96, CEDH 2014, και την αναφερόμενη νομολογία).

40. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι, στην νομολογία του, ήταν πάντοτε ευαίσθητο στις σοβαρές ψυχολογικές συνέπειες τις οποίες μία σοβαρή παραβίαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου επισύρει για τους συγγενείς του θύματος που είναι προσφεύγοντες ενώπιον του. Εν τούτοις, προκειμένου να μπορεί μία διακεκριμένη παραβίαση της Σύμβασης να μπορεί να διαπιστωθεί υπέρ των τελευταίων, θα πρέπει να υφίστανται ιδιαίτεροι παράγοντες οι οποίοι να προσδίδουν στον πόνο τους μία διάσταση και έναν χαρακτήρα που διακρίνονται από την συναισθηματική μεγάλη λύπη την οποία επισύρει αναπόφευκτα η ίδια η πιο πάνω αναφερόμενη παραβίαση. Μεταξύ των παραγόντων αυτών περιλαμβάνονται η συγγενική εγγύτητα, οι ιδιαίτερες περιστάσεις της σχέσης, τον βαθμό στον οποίο ο συγγενής υπήρξε μάρτυρας των εν λόγω συμβάντων και η συμμετοχή του στις έρευνες των στοιχείων σχετικά με την τύχη του θύματος (*Janowiec και λοιποί κατά Ρωσίας* [GC], αριθ. 55508/07 και 29520/09, § 177, CEDH 2013).

41. Έτσι, το Δικαστήριο έκρινε ότι ορισμένοι στενοί συγγενείς ενός προσώπου για το οποίο υποστηρίζεται ότι ο θάνατός του εγείρει την ευθύνη του εναγομένου Κράτους μπορούν να ισχυρισθούν ότι είναι θύματα μιας παραβίασης του άρθρου 2 της Σύμβασης, ακόμη και όταν ακόμη στενότεροι συγγενείς, όπως τα ίδια τα τέκνα του αποβιώσαντος, δεν έχουν καταθέσει προσφυγή (*Velikova*

κατά Βουλγαρίας (déc.), αριθ. 41488/98, CEDH 1999-V (αποσπάσματα) και Yurtsever και λοιποί κατά Τουρκίας, αριθ. 22965/10, § 49, 8 Ιουλίου 2014). Αντιθέτως, η ιδιότητα ενός εξαδέλφου ως θύματος δεν αναγνωρίζεται κατά τρόπο αυτόματο από το Δικαστήριο. Αν και είναι αλήθεια ότι αυτό έχει δεχθεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, προσφυγές οι οποίες έχουν κατατεθεί από εξαδέλφους οι οποίοι προβάλλουν αιτιάσεις συνδεόμενες με τον θάνατο του συγγενούς τους (βλέπε *Armani Da Silva κατά Ηνωμένου Βασιλείου* [GC], αριθ. 5878/08, §§ 186-189, 30 Μαρτίου 2016, *Van Melle και λοιποί κατά Ολλανδίας* (déc.), αριθ. 19221/08, 29 Σεπτεμβρίου 2009, και *Arapkhanov κατά Ρωσίας*, αριθ. 2215/05, §§ 7 και 107, 3 Οκτωβρίου 2013), το Δικαστήριο έχει ήδη δεχθεί ότι ένας δεσμός συγγενείας τετάρτου βαθμού δεν δικαιολογεί αφ'εαυτού την αναγνώριση της ιδιότητας του θύματος με την έννοια του άρθρου 34 της Σύμβασης (*Fabris και Parziale και Ιταλίας*, αριθ. 41603/13, § 38, 19 Μαρτίου 2020, και *Belkiza Kaya και λοιποί κατά Τουρκίας*, αριθ. 33420/96 και 36206/97, § 46, 22 Νοεμβρίου 2005).

2. Γενικές αρχές

α) Η περίπτωση των θείων του Ν.Κ.

42. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι γονείς, ο αδελφός και η αδελφή, η γιαγιά και οι θείοι και η θεία του Ν.Κ. προσέφυγαν ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου του Μεσολογγίου με μία αγωγή αποζημίωσης στην βάση των άρθρων 105 και 106 του εισαγωγικού νόμου του αστικού κώδικα. Ζητούσαν μία αποζημίωση για την ψυχική οδύνη η οποία προκλήθηκε από τον θάνατο του Ν.Κ. Το διοικητικό πρωτοδικείο δέχθηκε την αγωγή κατά το μέρος που αυτή είχε ασκηθεί από τον πατέρα, την μητέρα, τον αδελφό, την αδελφή και την γιαγιά του Ν.Κ. και έκρινε ότι το νοσοκομείο του Μεσολογγίου όφειλε να τους καταβάλει τα ακόλουθα ποσά: 81.134 EUR στον πατέρα, 80.000 EUR στην μητέρα, 50.000 EUR στον αδελφό, 50.000 EUR στην αδελφή και 20.000 EUR στην γιαγιά του Ν.Κ. Αντιθέτως, απέρριψε την αγωγή κατά το μέρος που είχε ασκηθεί από τα άλλα μέλη της οικογένειας του Ν.Κ., και μεταξύ αυτών τους προσφεύγοντες Κωνσταντίνο, Χριστόφορο και Αναστάσιο Μπούρο και Παρασκευή Μπούρου, καθώς και τους συζύγους τους, λόγω έλλειψης ενεργητικής νομιμοποίησης. Στην βάση του άρθρου 932 του αστικού κώδικα και της πάγιας νομολογίας του Αρείου Πάγου, έκρινε ότι η έννοια της «οικογένειας του θύματος» στην οποία αναφερόταν το άρθρο 932 περιελάμβανε τους στενούς

συγγενείς του αποβιώσαντος και όχι τους θείους και τις θείες του θανόντος ούτε τους συζύγους τους (πιο πάνω παράγραφος 31).

43. Το νοσοκομείο του Μεσολογγίου άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής η οποία στρεφόταν όχι μόνον κατά του πατέρα, της μητέρας, του αδελφού και της αδελφής του Ν.Κ. αλλά επίσης και κατά των θείων και της θείας του τελευταίου στο μέτρο που αυτοί υποκαταστάθηκαν στα δικαιώματα της γιαγιάς η οποία είχε εν τω μεταξύ αποβιώσει. Εν τούτοις, το διοικητικό εφετείο δεν αποφάνθηκε επί της ενεργητικής νομιμοποίησης των θείων και της θείας του Ν.Κ. διότι αυτό εξαφάνισε την απόφαση του πρωτοδικείου στο σύνολό της. Η έφεση του νοσοκομείου δεν στράφηκε και κατά των θείων και της θείας διότι αυτό θεωρούσε τους προσφεύγοντες ως πρόσωπα άμεσα θιγόμενα από τον θάνατο αλλά μόνον διότι, εν τω μεταξύ, κατόπιν του θανάτου της γιαγιάς, αυτοί θέλησαν να παρουσιαστούν ως οι κληρονόμοι των αξιώσεών της και επικαλούνταν συνεπώς ένα περιουσιακό συμφέρον.

44. Στο στάδιο αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά σκόπιμο να επαναλάβει ότι, για να καθοριστεί κατά πόσον τα μέλη της οικογένειας ενός αποβιώσαντος μπορούν να επικαλεστούν την ιδιότητα του θύματος, λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως η συγγενική εγγύτητα και οι ιδιαίτερες περιστάσεις της σχέσης μεταξύ τους (πιο πάνω παράγραφος 40). Όμως, εν προκειμένω, κατά την άποψη του Δικαστηρίου, οι θείοι και η θεία του Ν.Κ. δεν θα μπορούσαν να τοποθετηθούν σε μία θέση ίση με τους γονείς, τον αδελφό και την αδελφή του τελευταίου. Η προσέγγιση αυτή έγινε και από το πρωτοδικείο το οποίο ερμήνευσε την έννοια της οικογένειας στην βάση του άρθρου 932 του αστικού κώδικα και την πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου επί του ζητήματος αυτού (πιο πάνω παράγραφος 22). Ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι θείοι και η θεία του Ν.Κ. είχαν την ενεργητική νομιμοποίηση για να προσφύγουν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τούτο δεν θα αρκούσε για να ισχυριστούν ότι έχουν την ιδιότητα του θύματος ενώπιον του Δικαστηρίου (βλέπε προς την κατεύθυνση αυτή, *Kaburon κατά Βουλγαρίας* (déc.), αριθ. 9035/06, §§ 57-58, 19 Ιουνίου 2012).

45. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι ερμηνεύει την έννοια του θύματος κατά τρόπο αυτόνομο και ανεξάρτητο από τις εθνικές έννοιες (πιο πάνω παράγραφος 39). Εν τούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η έννοια των ιδιαιτέρων περιστάσεων της σχέσης η οποία ενώνει τα μέλη της οικογένειας με έναν αποβιώσαντα, και την οποία το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη στην νομολογία του, ελήφθη υπόψη και από το διοικητικό πρωτοδικείο που αναγνώρισε την ιδιότητα

του θύματος στην γιαγιά του Ν.Κ. εξαιτίας του γεγονότος ότι η τελευταία διέμενε στην ίδια κατοικία με αυτόν (πιο πάνω παράγραφος 17).

46. Είναι επομένως σαφές ότι ο Ν.Κ. είχε πρόσωπα της πιο στενής οικογένειας – τους γονείς του, τον αδελφό του και την αδελφή του καθώς και την γιαγιά του – τα οποία ήταν εν ζωή και πλέον κατάλληλα από τους θείους και την θεία για να προσφύγουν στα διοικητικά δικαστήρια και να παραπονεθούν για τις επικαλούμενες παραλείψεις των γιατρών του νοσοκομείου του Μεσολογγίου, όπως άλλωστε αυτοί έπραξαν και επέτυχαν, τουλάχιστον στον πρώτο βαθμό, την επιδίκαση κάποιων αποζημιώσεων. Παρουσία της πιο στενής οικογένειας η οποία είχε την δυνατότητα να ενεργήσει για να καταγγείλει μία κατάσταση η οποία θα μπορούσε δυνητικά να είναι αντίθετη προς την Σύμβαση, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το ηθικό συμφέρον των θείων και της θείας του Ν.Κ. δεν θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 34 της Σύμβασης.

47. Το Δικαστήριο δέχεται συνεπώς την ένσταση της Κυβέρνησης όσον αφορά τους θείους και την θεία του Ν.Κ.

β) Η περίπτωση της μητέρας του Ν.Κ.

48. Όσον αφορά την μητέρα του Ν.Κ., ήτοι την τέταρτη προσφεύγουσα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτή δεν επικαλείται ενώπιον του Δικαστηρίου την ιδιότητα του θύματος ως μητέρας, αλλά ως κληρονόμου της αποβιώσας μητέρας της, ήτοι της γιαγιάς του Ν.Κ., ούτως ώστε να υποκατασταθεί στα περιουσιακά δικαιώματα της τελευταίας, όσον αφορά την αποζημίωση την οποία της επιδίκασε το διοικητικό πρωτοδικείο αλλά η οποία ακυρώθηκε από το διοικητικό εφετείο.

49. Βεβαίως, στο επίπεδο της οικογένειας, η κατάσταση της μητέρας του Ν.Κ. δεν είναι συγκρίσιμη με εκείνη των θείων και της θείας. Εν τούτοις, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η μητέρα του Ν.Κ. είχε προσφύγει με την ιδιότητα αυτή ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου επικαλούμενη τις αιτιάσεις τις οποίες προβάλλει σήμερα ενώπιον του Δικαστηρίου. Το δικαστήριο την είχε δικαιώσει και της είχε επιδικάσει το ποσό των 80.000 EUR. Η απόφαση του διοικητικού εφετείου, η οποία είχε εξαφανίσει την απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου, αναιρέθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας το οποίο παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του διοικητικού εφετείου για να αποφανθεί εκ νέου. Όμως, σύμφωνα με το άρθρο 57 § 2 του διατάγματος 18/1989 (πιο πάνω παράγραφος 32), το

διοικητικό εφετείο θα πρέπει να συμμορφωθεί προς την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

50. Προσφεύγοντας σήμερα ενώπιον του Δικαστηρίου ως κληρονόμος της αποβιώσασας μητέρας της, η μητέρα του Ν.Κ. επιδιώκει να επιτύχει την καταβολή μιας πρόσθετης αποζημίωσης σε σχέση με εκείνη την οποία θα μπορούσε να λάβει ως μητέρα του Ν.Κ., μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας η οποία εκκρεμεί πάντοτε ενώπιον του διοικητικού εφετείου.

51. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, επειδή το μόνο περιουσιακό συμφέρον της μητέρας του Ν.Κ. το οποίο συνίσταται στην αξίωση μιας συμπληρωματικής αποζημίωσης, δεν θα μπορούσε να αρκεί για της αναγνωριστεί, από το μόνο γεγονός αυτό, η ιδιότητα του θύματος μιας παραβίασης του άρθρου 2 της Σύμβασης.

52. Λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρονται πιο πάνω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι ούτε ο πρώτος, ο δεύτερος, ο τρίτος και ο πέμπτος από τους προσφεύγοντες ούτε η τέταρτη προσφεύγουσα, ως κληρονόμος της γιαγιάς του Ν.Κ., έχουν την ιδιότητα του θύματος με την έννοια του άρθρου 34 της Σύμβασης.

53. Έπεται ότι η παρούσα προσφυγή είναι ασύμβατη *ratione personae* προς τις διατάξεις της Σύμβασης όσον αφορά όλους τους προσφεύγοντες και ότι πρέπει να απορριφθεί, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομόφωνα,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη,

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 10 Δεκεμβρίου 2020.

(υπογραφή)

Renata Degener

Αναπληρώτρια Γραμματέας

(υπογραφή)

Krzysztof Wojtyczek

Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αριθ.	Όνομα ΕΠΩΝΥΜΟ	Έτος γέννησης	Υπηκοότητα	Τόπος κατοικίας
1	Αναστάσιος ΜΠΟΥΡΟΣ	1961	ελληνική	Μεσολόγγι
2	Χριστόφορος ΜΠΟΥΡΟΣ	1966	ελληνική	Μεσολόγγι
3	Κωνσταντίνος ΜΠΟΥΡΟΣ	1960	ελληνική	Μεσολόγγι
4	Άννα ΜΠΟΥΡΟΥ	1964	ελληνική	Αιτωλικό
5	Παρασκευή ΜΠΟΥΡΟΥ	1963	ελληνική	Μεσολόγγι

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 5 Φεβρουαρίου 2021

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος